

Bryn Terfel.

Foto: **Cornelius Poppe/Scanpix**

Ställer in "Ringens" i London. / Sångaren Bryn Terfel har dragit sig ur uppsättningen av "Nibelungens ring" på Royal Opera House i London, skriver BBC News. Bryn Terfel, som skulle ha spelat Wotan i Wagners operatetralogi, hänvisar till familjesvårigheter. Han har redan påbörjat repetitioner till föreställningen, som har premiär senare i september, men kommer nu att ersättas helt av

John Tomlinson, som han skulle ha delat rollen med. "Istället för att fortsätta med repetitionerna och hoppas att jag klarar av det, känner jag att det är bättre för The Royal Opera och det fantastiska teamet som jobbar med den här episka produktionen att jag drar mig tillbaka vid det här stadiet", säger den walesiske stjärnan i ett uttalande. (TT Spektra)

Mycket mer än gubbigt gnäll

BOK / RECENSION

Gunilla Wedding
gunilla.wedding@skd.se

Tyngre. / "Gubbrunk", så lyder rubriken i Kvällspressen när Pierre Tanguys bok recenseras. Pierre är en av huvudpersonerna i **Jan Guillous** nya kriminalroman *Fienden inom oss* och vi känner honom också från tidigare böcker som *Tjuvarnas marknad* och inte minst *Ondskan*. Boken Pierre har skrivit handlar om hans tid i Främlingslegionen och när Guillou beskriver hur Pierres fru kriminalintendent Ewa Johnsén-Tanguy läser recensionen skriver han så här: "Texten var så hatisk och föraktfull att hon häpnade, det var så mycket sexistiska attacker att hon hade svårt att tro att det var en kultursida hon läste." Gubbigt gnäll skulle jag, om jag ville vara föraktfull och sexistisk, kunna ha som rubrik till min recension av Jan Guillous nya bok.

Nu vill jag inte det för i grund och botten är *Fienden inom oss* en väl-skriven, viktig och spännande thriller om tunga ämnen som terrorism och Säpos arbetsmetoder och framförallt om hot mot vår yttrande- och tryckfrihet.

Just därför är det tråkigt att en så erfaren och skicklig skribent som Jan

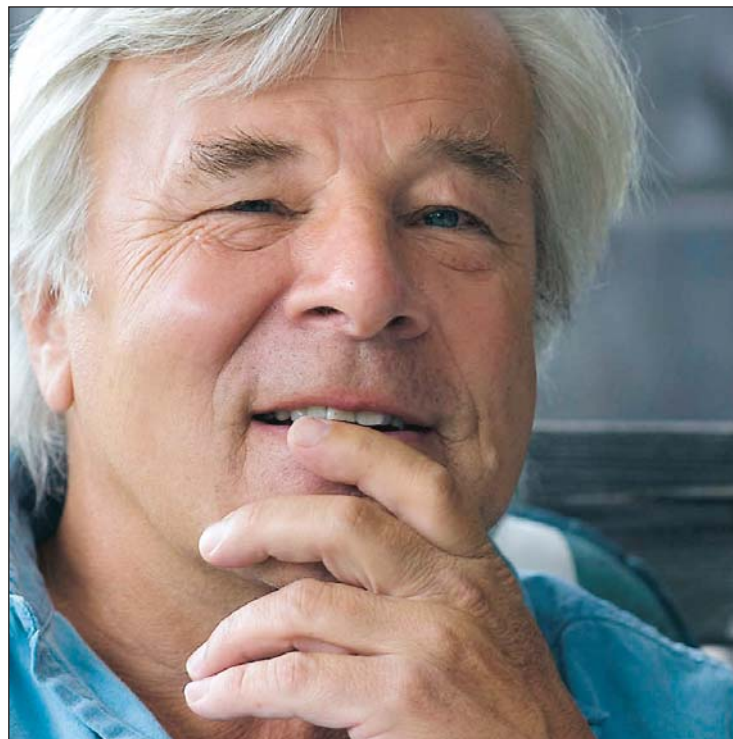
Guillou vid upprepade tillfällen förfaller till en massa gnällande. Är det inte kvällstidningarnas kultursidor som är sexistiska så är det Guillous alter ego Erik Ponti som suckar över sina yngre journalistkollegor som naturligtvis inte är lika kunniga, engagerade och trovärdiga som Ponti och hans jämnåriga kollegor. Dessutom får författarkollegan Liza Marklund sig en släng när hennes fiktiva kvällstidning *Kvällspressen* görs till en av bovarna i *Fienden inom oss*.

Fienden inom oss är en direkt uppföljare till *Tjuvarnas marknad* (2004). I *Tjuvarnas marknad* lämnade Jan Guillou för första gången på länge Arn och medeltiden för att presentera den mycket nutida polisintendenten Ewa Johnsén på Ekobrottsmyndigheten. I en rapp och spännande historia utreder hon ekonomiska svindlerier inom den svenska överklassen och udden är helt klart riktad mot Skandiaaffären.

I *Tjuvarnas marknad* är också Erik Ponti, Guillous alter ego, med på ett hörn. Dessutom får vi på nytt möta Pierre Tanguy som trogna Guillou-läsare känner igen som Pontis enda vän under den internatskoletid som skildras i *Ondskan* (1981). Ewa och Pi-

erre blir förälskade och när Fienden inom oss inleds är de gifta och har en dotter. Det är inte bara Ewa Johnsén-Tanguys privatliv som har förändrats. Ekobrottsmyndigheten ska läggas ner och hon erbjuds ett nytt jobb som förhållsledare hos Säpo. Ewa tackar ja och blir snabbt indragen i den största terrorrhistorien i svensk historia. Säpo och terrorrhistpolisen har nämligen gjort ett stort tillslag mot ett antal familjer i Stockholmsförorten Kålsta. 50 personer grips och nio av dessa häktas misstänkta för terrorism och det blir Ewas jobb att förhöra dem. Samtidigt gräver Erik Ponti och många av hans journalistkollegor djupare i terrorrhistorien och medan *Kvällspressen* håller sig till Säpos version av sanningen hittar Erik Ponti helt andra sanningar.

Fienden inom oss är en viktig, om än juridiskt snårig historia, om hur jakten på terrorister riskerar att sätta demokratiska regler ur spel, hur oskyldiga människor lätt kan bli dömda i sådana sammanhang och vilka konsekvenser det får för framtiden och för tilltron till rättsväsendet och tron på människors lika villkor i Sverige. Jan Guillou visade redan i *Tjuvarnas marknad* att han både är underhållande och bitsk när han skildrar samtidsfenomen. Måhända var *Tjuvarnas marknad*

Bitsk. Jan Guillous nya bok skildrar hur de demokratiska reglerna kan sättas ut spel.

Foto: **Leif R Jansson/Scanpix**

mer underhållande medan *Fienden inom oss* bärs av ett än djupare allvar - en vilja att verkligen se vad som händer med oss människor när misstänksamheten och terroristrädslan gräver sig allt djupare in i vårt samhälle. *Gubbigt gnäll* blir alltså inte rubri-

ken till denna recension - det skulle inte vara rättvist eftersom *Fienden inom oss* är så mycket mer än lite bittert gnäll över unga kollegor och sexistiska kulturskribenter. Samtidigt hade den definitivt varit ännu bättre utan gnället.

Konst med kraft och lust

KONST / RECENSION

Jean Bolinder
magasinet@skd.se

Glädjefyllt. / Man blir knockad direkt när man kommer in på Galleri Svenshög och ser målningar av **Birgitte Söndergaard**. En sådan intensiv charm, en så exploderande målarglädje och en sådan expressiv berättarlust! Allt verkar vara tillkommet i ett enda lyckorus med färger som berusningsmedel och penslar som vibrerande känselspröt. "Scandal beauty" visar två syndigt vackra och säkerligen vackert syndiga flickor som skamlöst bjuder ut sig.

Eller snarare är det samma flicka som avvaktar bakom en framvisad mask. Färgerna är som var de utsända

från neonrör, den nakna huden lyser mot oss i halvljus, flickans ögon är lätt berusade och det finns om man nu bemödar sig att se efter, något inåtvänt och oändligt sorgset i blicken. Munnen är ledsen och i kontrast till maskens sneda grimas.

Nöjet är inte hennes även om hon framgångsrikt får oss att tro att det är på det viset. Hon säljer sin kropp men inte själen. Hon gör mig lysten och samtidigt skamsen. Djupast sett handlar det om min själ, min lust att utnyttja en människa som är till salu.

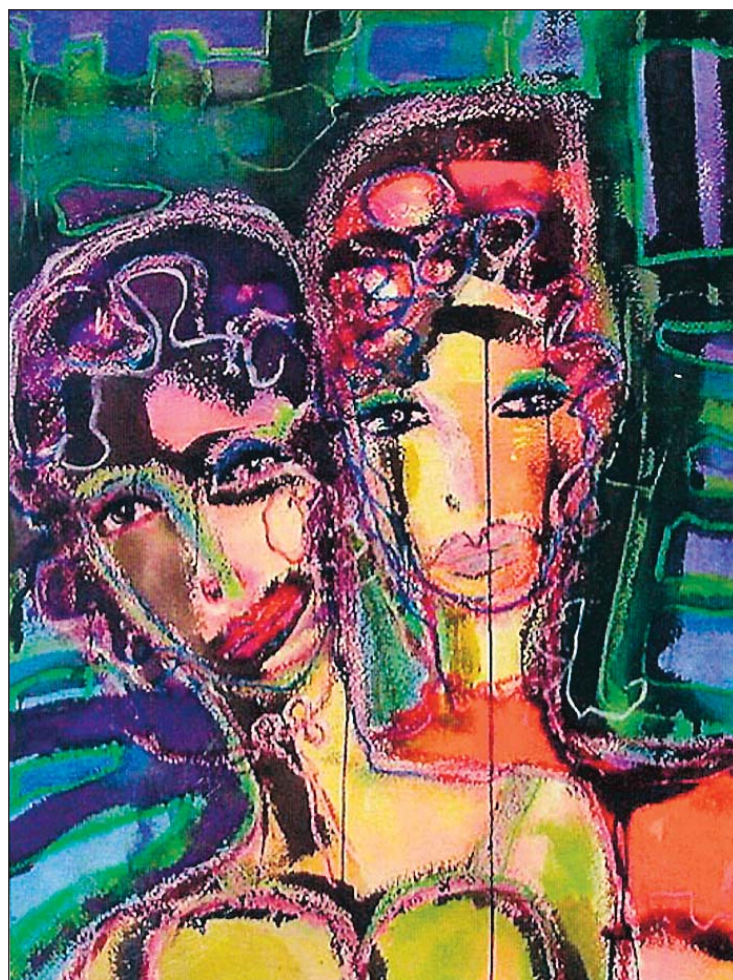
Ingen människa kan lära sig att måla så här lätt och samtidigt djupsinnigt. Utom alla tivel måste Birgitte Söndergaard vara en sällsynt naturbegåvning som sätter sig över alla regler och all konstteori och ändå hamnar precis på prick - en rätt. Suveränt!

I ett inre rum på Galleri Svenshög visar **Janie Sönderberg** bilder som är betydligt mer skolade, välberäknade och genomtänkta. De sinnrika kompositionerna får mig att associera till rikt utsmyckade begynnelsebokstäver i medeltida handskrifter eller kanske till bakgrunder hos

Hieronymus Bosch. Men jag kan inte koppla vidare, målningarna lämnar mig ganska oberörd, i mitt inre hittar jag ej en bra mottagare till hennes sändare. Tyvärr! Till 23 september varar expon. Det är svårt att skapa konst, det får man tydligt illustrerat för sig om man tar sig till den samlingsutställning som visas på Romelegården i Dörröd fram till 16 september. Många vill men få när ända fram. Resultatet kan bli vagt, inkonsekvent, publikfriande eller pretentiöst.

Som en fyrbåk i detta mörker står de dynamiska och kraftfullt konsekventa målningar som **Stig-Åke Stålnacke** ställer ut. Stålnacke använder tjockt med färg, arbetar med våldsamma penseldrag och skapar konst som brinner, flamar, andas och pulserar. Utan tvekan är han en mycket betydande konstnär, en urkraft i den svenska konstvärlden!

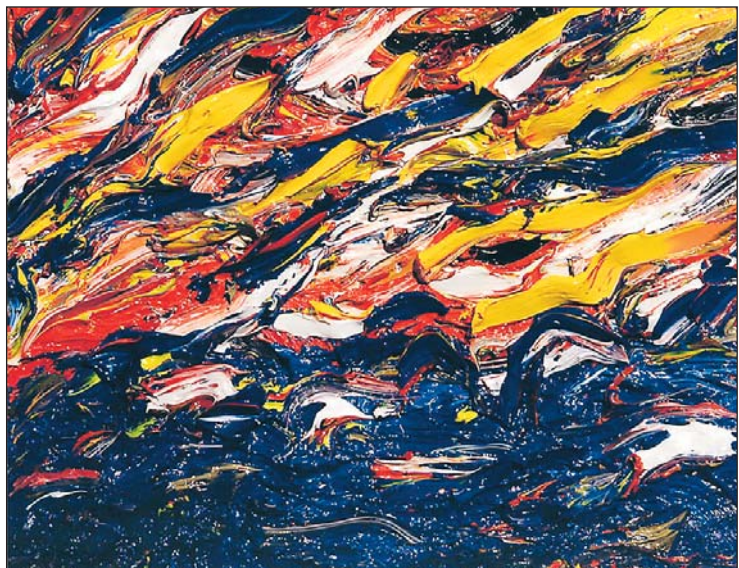
Jag har länge beundrat Stig-Åke Stålnackes dynamiska konst och jag

Birgitte Söndergaard: "Skandal beauty".

tycker att något verkligt betydande galleri i Malmö borde ställa ut honom! Så letar jag efter någon annan på Romelegården, att lyfta fram i recensionen. När jag nosar kring i alla konstförsök hittar jag visst ett och annat som är tilltalande. Men ibland när någon lyckats med en eller ett par bilder, har andra objekt missats. Jag vill

se enhet och konsekvens för att vara helt nöjd. **Rose-Marie Karlsson** målar med poetisk sensibilitet, "Systrarna" blir till exempel nästan ett slags rokokofantasi. Jan-Åke Kristoffersson håller sin färgskala dämpad och får stenar och hav att bilda en grå enhet av eftertänksam ro och stillhet. Vackert så.

Stig Åke Stålnacke: "Ovädrets skönhet", oljemålning.